

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

ТРИМЕСЕЧЕН ДОКЛАД ЗА ЕНМ

Напредък в оперативното прилагане на Регламента за единния надзорен механизъм

През 2014 г. във всички публикации на ЕЦБ се използват елементи на банкнотата от 20 евро.

2014 / 1

© Европейска централна банка, 2014 г.

Адрес	ул. „Кайзершрасе“ 29, 60311 Франкфурт на Майн, Германия
Пощенски адрес	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany
Телефон	+49 69 1344 0
Уебсайт	http://www.ecb.europa.eu

Всички права запазени. Разрешава се възпроизвеждането само с образователна и нетърговска цел, като изрично се посочва източникът.

ISBN	978-92-899-1161-0 (онлайн)
ISSN	2315-3598 (онлайн)
ЕС каталожен номер	QB-VM-14-001-BG-N (онлайн)

ОСНОВНИ ПОСЛАНИЯ

Това е първият тримесечен доклад до Европейския парламент, Съвета на ЕС и Европейската комисия относно напредъка при прилагането на Регламента за единния надзорен механизъм (Регламента за ЕНМ). Настоящият доклад, който се изисква съгласно Регламента за ЕНМ, обхваща не само трите месеца до 3 февруари 2014 г., но също така и подготвителната работа, предприета от ЕЦБ в тясно сътрудничество с националните надзорни органи и централните банки след срещата на високо равнище на държавите от еврозоната на 29 юни 2012 г.

Временните структури, създадени от ЕЦБ, за да подготвят влизането в действие на единния надзорен механизъм (ЕНМ), вече са отбелязали значителен напредък, което позволи безпроблемното влизане в сила на Регламента за ЕНМ на 3 ноември 2013 г. По-долу са отбелязани някои значими постижения.

- Като цяло е разработен надзорният модел на ЕНМ, както е отразено в проекта за Надзорно ръководство на ЕНМ, което обхваща всички задачи и надзорни процеси на ЕНМ, включително взаимоотношенията между ЕЦБ и националните компетентни органи (НКО).
- Основната концепция на Надзорното ръководство е, че съвместните надзорни екипи (СНЕ) ще упражняват пряк надзор над около 130 банки, които се считат за значими съгласно Регламента за ЕНМ. Съставът на СНЕ е определен на първото заседание на Надзорния съвет.
- Проектът на ЕЦБ за Рамков регламент за ЕНМ е завършен и ще бъде представен за публична консултация, преди да бъде приет. Съгласно Регламента за ЕНМ ЕЦБ е задължена да приеме и публикува този Рамков регламент до 4 май 2014 г.
- Като цяло е установена рамката за надзорна отчетност в ЕНМ, която определя необходимите данни за надзорния модел на ЕНМ.
- През октомври 2013 г. публично беше даден старт на цялостната оценка на банките, които вероятно ще бъдат определени като значими (и следователно – подлежащи на пряк надзор от страна на ЕЦБ), като бяха проведени срещи с главните изпълнителни директори на 124 банкови групи, които подлежат на тази оценка. Основните характеристики на стрес теста – един от двата допълнителни стълба на цялостната оценка – бяха определени в сътрудничество с Европейския банков орган (ЕБО).

- Беше предприето първоначално съставяне на карта на банковата система в еврозоната. За тази цел беше създаден каталог на всички поднадзорни лица, попадащи в обхвата на ЕНМ, включително вътрешната структура и състав на всички банкови групи в еврозоната. Идентифицирането на значимите институции в съответствие с Регламента за ЕНМ ще започне след като станат налични всички необходими данни.
- Процесът на набиране на персонал за структурите на ЕНМ се развива според планираното. Отличен е отзвукът на публично обявените досега конкурси, включително тези за висшите и средните ръководни позиции в ЕНМ.
- Вътрешната подготвителна работа в ЕЦБ е напреднала значително в много области, като ИТ инфраструктура, сграден фонд, вътрешна и външна комуникация, логистична организация, както и правни и статистически услуги.

На 16 декември 2013 г. Съветът на ЕС назначи г-жа Даниел Нуи за първи председател на Надзорния съвет.¹ Г-жа Нуи встъпи в длъжност на 2 януари 2014 г. Надзорният съвет проведе първото си заседание на 30 януари 2014 г. и прие първите официални решения, свързани с оперативното прилагане на Регламента за ЕНМ.

1 ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно Регламента за ЕНМ² ЕЦБ, считано от 3 ноември 2013 г., е задължена да изпраща тримесечен доклад до Европейския парламент, Съвета на ЕС и Европейската комисия относно напредъка по оперативното прилагане на Регламента за ЕНМ.

Съгласно споразуменията с Европейския парламент³ и Съвета на ЕС⁴ във връзка с отчетността тримесечните доклади следва по-специално да обхващат:

- вътрешната подготовка, организация и планиране на работата;

¹ Вж. Решение за изпълнение на Съвета от 16 декември 2013 година за прилагане на Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 г. за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 50).

² Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 29.10.2013 г., стр. 63).

³ Междуинституционално споразумение между Европейския парламент и Европейската централна банка относно практическите условия и ред за упражняването на демократичната отчетност и надзора над изпълнението на задачите, възложени на Европейската централна банка в рамките на единния надзорен механизъм (ОВ L 320, 30.11.2013 г., стр. 1).

⁴ Меморандум за разбирателство между Съвета на Европейския съюз и Европейската централна банка за сътрудничество по процедурите, свързани с единния надзорен механизъм, който влезе в сила на 12 декември 2013 г.

- предприетите конкретни мерки, за да се изпълни изискването за отделяне на функциите по паричната политика от надзорните функции;
- сътрудничеството с други компетентни национални органи/органи на ЕС;
- евентуални пречки пред ЕЦБ при подготовката на надзорните ѝ задачи;
- евентуални събития, пораждащи безпокойство, или промени в Кодекса за поведение.

Първият тримесечен доклад за ЕНМ обхваща не само периода от 3 ноември 2013 г. до 3 февруари 2014 г., но също така и подготвителната работа, извършена от срещата на високо равнище на държавите от еврозоната на 29 юни 2012 г. насам. Докладът е изготвен от експерти на ЕЦБ и одобрен от Надзорния съвет след консултация с Управителния съвет на ЕЦБ. Вторият тримесечен доклад ще бъде публикуван през май 2014 г.

2 УПРАВЛЕНИЕ

2.1 УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДГОТВИТЕЛНАТА РАБОТА ОТ ЛЯТОТО НА 2012 Г. НАСАМ

След срещата на високо равнище на държавите от еврозоната на 29 юни 2012 г. ЕЦБ, в тясно сътрудничество с националните надзорни органи, започна подготвителната работа за създаването на ЕНМ. Подготовката се ръководи от Група на високо равнище (ГВР) по въпросите на надзора, председателствана от председателя на ЕЦБ и съставена от представители на националните компетентни органи (НКО) и централните банки от еврозоната. Техническата подготвителна работа се извършва от Оперативна група по въпросите на надзора, която включва ръководни представители на НКО и НЦБ и се отчита пред Групата на високо равнище. Също така е създаден проектен екип от членове на Оперативната група, който да подпомага комуникацията и сътрудничеството между надзорните органи и да предоставя насоки за всички служители, участващи в подготовката, включително служителите по надзора, които вече са командировани от НКО в ЕЦБ. Оперативната група организира техническата работа в пет работни направления (от РН1 до РН5), чиято дейност съответно се съсредоточава върху:

- първоначалното съставяне на карта на банковата система в еврозоната (РН1);
- правната рамка на ЕНМ (РН2);
- разработването на надзорен модел за ЕНМ (РН3);
- разработването на рамка за надзорна отчетност за ЕНМ (РН4);

- първоначалната подготовка за цялостната оценка на кредитните институции (PH5).

2.2 СЪЗДАВАНЕ НА СТРУКТУРИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ЕНМ

2.2.1 НАЗНАЧАВАНЕ НА ПРЕДСЕДАТЕЛ И ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ

На 16 декември 2013 г. Съветът на ЕС назначи г-жа Даниел Нуи за първи председател на Надзорния съвет. Назначението на г-жа Нуи се основава на предложение, направено от Управителния съвет на ЕЦБ на 20 ноември 2013 г. след открита процедура за подбор на кандидати и одобрено от Европейския парламент на 11 декември. Въпреки че бяха следвани стъпките, посочени в Регламента за ЕНМ и съгласувани с Европейския парламент и Съвета на ЕС, назначението беше извършено по бърза процедура.

Заместник-председателят на Надзорния съвет ще бъде избран сред членовете на Изпълнителния съвет на ЕЦБ. На 22 януари 2014 г. Управителният съвет на ЕЦБ предложи назначаването на г-жа Забине Лаутеншлегер, която наскоро беше назначена за член на Изпълнителния съвет, като заместник-председател на Надзорния съвет. На 3 февруари 2014 г. се предвижда г-жа Лаутеншлегер да се яви на изслушване пред Комисията по икономически и парични въпроси (ECON) на Европейския парламент. Европейският парламент и Съветът на ЕС ще вземат решение за одобрението на предложението от ЕЦБ кандидат.

2.2.2 НАДЗОРЕН СЪВЕТ И РЪКОВОДЕН КОМИТЕТ

В съответствие с Регламента за ЕНМ планирането и изпълнението на възложените на ЕЦБ задачи ще се поеме изцяло от Надзорния съвет като вътрешен орган на ЕЦБ. След като бе назначен председателят, от всеки НКО бе поискано да назначи по един представител. Ако компетентният орган не е национална централна банка (НЦБ), членовете на Надзорния съвет може да решат да бъдат придружавани от представител от съответната НЦБ. В този случай представителите ще се считат за един член за целите на процедурата на гласуване.

Съгласно Регламента за ЕНМ Управителният съвет трябва да приеме вътрешни правила, които да описват подробно взаимоотношенията му с Надзорния съвет. Съответно на 22 януари 2014 г. Управителният съвет измени Процедурния правилник на ЕЦБ. По-специално преработените правила регламентират взаимодействието между Управителния съвет и Надзорния съвет в рамките на процедура при липса на

възражения. Съгласно тази процедура проектите за решения на Надзорния съвет ще се считат за приети, освен ако Управителният съвет не възрази в рамките на определен период от време, който не надхвърля десет работни дни. Също така в Процедурния правилник на ЕЦБ са включени определени правила относно процедурите на Надзорния съвет, за да се отрази адекватно отговорността на Управителния съвет за вътрешната организация на ЕЦБ и нейните органи за вземане на решения в съответствие с Устава на ЕСЦБ.

Освен това съгласно Регламента за ЕНМ Надзорният съвет трябва да приеме собствен Процедурен правилник, който следва да се разглежда във връзка с преработения Процедурен правилник на ЕЦБ. Той ще включва правила за подбор на членовете на Ръководния комитет, който подпомага Надзорния съвет. Ръководният комитет следва да включва не повече от десетима членове, включително председателя, заместник-председателя и един представител на ЕЦБ, а съставът му следва да осигурява справедлив баланс и ротация между НКО. Този правилник е изготвен от експерти на ЕЦБ и е обсъден с членовете на Оперативната група по въпросите на надзора и Групата на високо равнище по въпросите на надзора през декември 2013 г. Той беше обсъден предварително на първото заседание на Надзорния съвет на 30 януари 2014 г. Очаква се Ръководният комитет да бъде създаден през февруари 2014 г.

Въпреки че Регламентът за ЕНМ не предвижда изрично кодекс на поведение за членовете на Надзорния съвет, той засяга някои етични правила, които се прилагат конкретно към тях (напр. правила, които се отнасят до конфликт на интереси, произтичащ от последваща заетост). Тъй като съществуват кодекси на поведение както за Изпълнителния, така и за Управителния съвет, бе взето решение също да има отделен кодекс за Надзорния съвет. За да се отрази най-добре специфичният характер на Надзорния съвет в организационната рамка на ЕЦБ, на първото си заседание на 30 януари 2014 г. Надзорният съвет обсъди предварителен проект за *Кодекс на поведение за членовете на Надзорния съвет*.

2.2.3 АДМИНИСТРАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ПРЕГЛЕД И ГРУПА ЗА ПОСРЕДНИЧЕСТВО

Регламентът за ЕНМ предвижда ЕЦБ да създаде Административен съвет за преглед, на който е възложено извършването на вътрешен административен преглед на взетите от ЕЦБ решения, когато тя изпълнява надзорните си задачи. Този вътрешен орган, съставен от петима души, притежаващи значителен опит в областта на банковото дело и други финансови услуги, прави преглед на надзорните решения по искане на съответната банка.

Обхватът на прегледа се определя като обвързан с процесуалното и материалното съответствие на оспорваното решение с Регламента за ЕНМ. Оперативните правила на Административния съвет за преглед съдържат подробности за процедурите, които трябва да се следват в този контекст. Проект за правен инструмент за разглеждане от Управителния съвет беше обсъден с членовете на Оперативната група и Групата на високо равнище по въпросите на надзора през декември 2013 г.

С цел да се осигури разделение между задачите, свързани с паричната политика, и тези, свързани с надзора, Регламентът за ЕНМ предвижда допълнителен вътрешен орган – Група за посредничество, която да упражнява дейност, ако НКО поиска това, свързана с възражения на Управителния съвет, повдигнати по отношение на проекти за решения, изготвени от Надзорния съвет. Групата за посредничество ще включва по един член от всяка участваща държава членка, избран сред членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет. През декември 2013 г. проектът за процедурен правилник на Групата за посредничество за разглеждане от Управителния съвет беше обсъден с членовете на Оперативната група и Групата на високо равнище по въпросите на надзора.

3 ПРАВНА РАМКА

За да поеме ЕЦБ задачите, които са ѝ възложени съгласно Регламента за ЕНМ, е необходимо да се приемат редица правни актове на ЕЦБ преди 4 ноември 2014 г.

3.1 РАМКОВИЯТ РЕГЛАМЕНТ НА ЕЦБ ЗА ЕНМ

Регламентът за ЕНМ предвижда ЕЦБ, като се консултира с НКО и въз основа на предложение от Надзорния съвет, да приеме рамка, в която са изложени практическите ред и условия за изпълнението на член 6 от Регламента за ЕНМ (относно сътрудничеството между ЕЦБ и НКО в рамките на ЕНМ). Тази рамка ще бъде под формата на регламент на ЕЦБ (Рамков регламент), чийто проект ще бъде предложен за публична консултация в началото на 2014 г. ЕЦБ трябва да приеме и публикува Рамковия регламент до 4 май 2014 г. Както е посочено по-горе, създадено е специално работно направление (РН2), съставено от правни експерти от ЕЦБ, НКО и НЦБ, което да подпомага правната подготовка и да предоставя правни съвети, свързани с другата подготвителна работа.

Основната цел на Рамковия регламент е да определи процедурите, ръководещи сътрудничеството между ЕЦБ и НКО.

Рамковият регламент обхваща всички аспекти, изрично посочени в член 6, параграф 7 от Регламента за ЕНМ, който предвижда рамката да включва най-малко:

- методиката за оценката на значимостта на институциите;
- процедурите за сътрудничество за надзора над значимите кредитни институции;
- процедурите за сътрудничество във връзка с по-малко значими институции.

Освен това Рамковият регламент ще включва и аспекти, които надхвърлят тези, които са изрично споменати член 6 на Регламента за ЕНМ. Такива аспекти включват например въпроси, свързани с процедурите за правомощия за провеждане на разследвания, лицензи, квалифицирани дялови участия, отнемане на лицензи, режим на административни санкции, макропруденциален надзор и тясно сътрудничество. Рамковият регламент също така ще определи основните правила за законосъобразни процедури за приемането на надзорните решения на ЕЦБ, напр. правото на изслушване, достъпа до документация, езиковия режим и т.н.

Преди приемането на Рамковия регламент ЕЦБ трябва да проведе открита публична консултация.⁵ Публичната консултация ще започне на 7 февруари 2014 г., след като Надзорният съвет одобри проекта за Рамков регламент на първото си заседание. Преди началото на публичната консултация проектът за Рамков регламент беше предаден на Комисията по икономически и парични въпроси (ECON) на Европейския парламент, съгласно съответните разпоредби на Междуинституционалното споразумение между Европейския парламент и ЕЦБ.

Също така, на 19 февруари 2014 г. ще бъде проведено публично изслушване в ЕЦБ във Франкфурт на Майн, където заинтересованите страни ще могат да задават въпроси, свързани с проекта за Рамков регламент.

3.2 ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ПО ОТНОШЕНИЕ НА РАЗГРАНИЧЕНИЕТО ОТ ФУНКЦИЯТА, СВЪРЗАНА С ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА

Регламентът за ЕНМ задължава ЕЦБ да приема и оповестява публично всички необходими вътрешни правила, които осигуряват разграничението между надзорната функционална област и тази, свързана с паричната политика, както и други задачи на ЕЦБ, включително правилата относно професионалната тайна и обмена на информация.

Съответно вече започна съставянето на вътрешни правила, които да осигуряват това разделение, а именно чрез съчетаване на организационно разграничение и разделяне на информационните потоци.

⁵ Съгласно член 4, параграф 3 от Регламента за ЕНМ.

Както е описано по-горе, създаден е независим Надзорен съвет – отделен от Управителния съвет, който да изготвя проекти за решения и да прилага такива. Разискванията на Управителния съвет по надзорни въпроси ще бъдат строго разделени от разискванията по други въпроси, съответно с различен дневен ред и отделни заседания.

Що се отнася до отделянето на информационните потоци, ЕЦБ има опит в разработването и прилагането на институционални и оперативни правила, които по сигурен начин отделят информацията (напр. за да се гарантира, че са налице „Китайски стени“ между информацията, свързана с ЕЦБ, и тази, свързана с ЕССР). За да се направи разделение между паричната и надзорната политика, вътрешните правила по-специално ще се основават на системите на ЕЦБ за управление на документи и архиви, които осигуряват защитни характеристики (напр. групи/права за достъп), за да се предостави/ограничи достъпът до документи и папки, както и на режима на поверителност на ЕЦБ, който определя как се класифицира и обработва чувствителна информация на ЕЦБ.

3.3 РЕГЛАМЕНТ ОТНОСНО НАЛАГАНЕТО НА НАДЗОРНИ ТАКСИ

За подробности относно Регламента на ЕЦБ относно таксите вж. раздел 7.3.

3.4 РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ТЯСНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Въпреки че Рамковият регламент посочва оперативната уредба на отношенията между ЕЦБ и НКО от държава членка, чиято парична единица не е еврото, след като се въведе режим на тясно сътрудничество, процедурата за установяване на тясно сътрудничество ще бъде описана в специално решение на ЕЦБ, което ще предоставя повече подробности от Регламента за ЕНМ. Изготвя се проект за решение на ЕЦБ относно тясното сътрудничество, в което се посочват процедурните аспекти, свързани с:

- исканията за установяване на тясно сътрудничество;
- оценката от страна на ЕЦБ на тези искания;
- потенциалното временно спиране или прекратяване на тясното сътрудничество.

Освен това проектът за решение на ЕЦБ посочва списък от придружаващи документи за искане за встъпване в тясно сътрудничество, предоставя образци за уведомление за такова искане и декларация за съответствие на националното законодателство. Очаква се ЕЦБ да приеме този проект за решение през февруари 2014 г. Досега държави членки, чиято парична единица не е еврото, не са заявявали интерес пред ЕЦБ за установяване на режим на тясно сътрудничество. Допълнително предизвикателство за ЕЦБ при

подготовката ѝ представлява несигурността, свързана с новите въпроси, които е вероятно да възникнат при възможно влизане в действие на споразумения за тясно сътрудничество.

4 НАДЗОРНИЯТ МОДЕЛ НА ЕНМ

Един от основните приоритети на подготвителната работа е разработването на основните характеристики на оперативния модел за надзор, който ще ръководи функционирането на ЕНМ. Работата беше извършена от специално работно направление (РНЗ) и е отразена в Надзорното ръководство на ЕНМ.

4.1 НАДЗОРНОТО РЪКОВОДСТВО НА ЕНМ

Надзорното ръководство на ЕНМ обхваща основните принципи, процеси и процедури, както и методологията за надзора над значими и по-малко значими институции, като се вземат предвид принципите за функционирането на ЕНМ. То описва процедурите за сътрудничество в рамките на ЕНМ и с органите извън ЕНМ. Въпреки че Надзорното ръководство на първо място е документ за вътрешно ползване от служителите на ЕНМ, предвижда се да бъде подготвена изчерпателна версия, достъпна за обществеността.

Значителна част от Надзорното ръководство е посветена на процеса по надзорен преглед и оценка на ЕНМ (ПНПО на ЕНМ), който е разработен с цел да предостави насоки за надзорния преглед на значими и по-малко значими кредитни институции и за специфични изисквания за допълнителен собствен капитал, оповестяване, изисквания за ликвидност или други мерки при необходимост.⁶ ПНПО обхваща:

- система за оценка на риска (COP);
- методология за количествено определяне на капиталовите и ликвидните буфери (количествено определяне в ПНПО);
- подход за интегриране на COP, количественото определяне в ПНПО и резултатите от стрес тестовете.

ПНПО на ЕНМ ще използва интегриран подход, който се основава на широк набор от информация, предоставена от COP, количественото определяне на капиталовите и ликвидните буфери – включително вътрешния процес за оценка на капиталовата адекватност (ВПОКА) и вътрешния процес за оценка на адекватността на ликвидността (ВПОАЛ), както и резултатите от стрес тестовете в низходящ ред. Той ще ги съчетае по

⁶ Член 4, параграф 1, буква е) от Регламента за ЕНМ.

съдържателен начин, за да се определят количествено адекватните нива на капитала и ликвидността и да се разработи план за извършване на надзорни проверки, като се има предвид по-широката оценка на рисковете по Стълб 2 от Рамката Базел, както е въведена в ЕС от Директивата за капиталовите изисквания IV/Регламента за капиталовите изисквания (пакета ДКИ IV).

Интегрирането на тези измерения се постига както на равнище отделен риск, така и на общо равнище.

4.2 СЪВМЕСТНИ НАДЗОРНИ ЕКИПИ

В рамките на ЕНМ оперативният надзор над всяка значима банкова група или кредитна институция ще се извършва от един съвместен надзорен екип (СНЕ). Всеки СНЕ ще се ръководи от координатор от ЕЦБ и ще включва редица висококвалифицирани надзорници от ЕЦБ и от НКО от съответните участващи държави членки. Неговите отговорности ще включват планиране и изпълнение на годишния надзорен план за съответната институция, както и въвеждането в действие и наблюдение на прилагането на решенията, взети от Надзорния съвет и Управителния съвет. СНЕ също така могат да предлагат тематични области за проверки на място и последващи действия по направените от тях констатации.

Концепцията за СНЕ като оперативен инструмент за наднационален надзор е разработена специално за ЕНМ. В сравнение със съществуващия подход на колегии от надзорни органи, който досега е бил единственият начин за извършване на надзор на транснационална основа, освен двустранното сътрудничество, концепцията за СНЕ внася редица реални подобрения.

По отношение както на размера, така и на експертните знания, структурата и съставът на СНЕ ще са такива, че специално да отговарят на бизнес модела, рисковия профил и географското разпределение на поднадзорната институция, като са включени всички надзорници от ЕЦБ и НКО, участващи в надзора над конкретна банка. Това позволява силно интегриран подход към надзора над трансграничните банки, като дава възможност на СНЕ да изпълнява дейностите си с оглед на специфичния рисков профил на институцията и да гарантира, че тя спазва правната и пруденциалната рамка на текуща основа и за бъдещ период.

Оперативното управление на СНЕ ще бъде ефективно. Координаторът на СНЕ ще има възможност да действа при специални събития, като променя надзорните приоритети, пренасочва дейностите на СНЕ, предупреждава ръководството на ЕЦБ или изисква

допълнителни насоки или подкрепа от Надзорния съвет или Управителния съвет, когато е необходимо. В допълнение, координаторите на СНЕ ще ръководят екипите си на персонално ниво, като по целесъобразност осигуряват мотивация, насоки и ръководство.

За да се подпомогнат СНЕ, както и да се осигури последователност при надзора, ЕНМ ще предоставя мащабна мрежа от специализирани експертни знания и подкрепа. Процесите на годишно планиране за надзорните дейности и организирането на проверки на място например ще се управляват централно. СНЕ ще могат да поискат допълнителна помощ от хоризонталните функционални звена на ЕЦБ по всяко време с цел подпомагане в специфични тематични области като въпроси, свързани с моделите или риска, правни въпроси или подкрепа във връзка с политиката и методологията.

С тази комбинация от единствени по рода си характеристики СНЕ най-вероятно ще станат най-интегрираният инструмент за наднационален надзор. Трябва обаче да се подчертае, че успехът на процеса на набиране на персонал е от ключово значение за цялостния проект, тъй като СНЕ имат нужда от висококвалифицирани служители, които максимално ефективно да изпълняват задълженията си. Това по-специално се отнася до координаторите на СНЕ, чийто профил изисква високо ниво на професионални експертни знания и опит в наднационалното управление.

4.3 СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА НА ЕНМ

Системата за оценка на риска (COP) на ЕНМ се основава на съчетаване на количествени показатели и качествени данни. Тя не е прост механичен подход, а по-скоро дава възможност за преценка, ръководена от ясно определени принципи, т.е. „ограничена оценка“. Създадена е така, че да се прилага към всички банки, обхванати от ЕНМ (не само значимите), и следователно изисква пропорционалност при прилагането ѝ.

Методологията за оценка на риска на поднадзорните институции е разработена по отделни категории (бизнес риск и доходност, кредитен риск и риск от страна на контрагента, включително остатъчен риск, лихвен риск в банковия портфейл, пазарен риск, секюритизационен риск, операционен риск, застрахователен риск, риск от концентрация (вътрешнорискова концентрация), вътрешно управление и управление на риска, ликвиден риск и капиталова позиция).

Основна цел на COP е да отчете възможно най-широк набор от качествени и количествени показатели (включително и прогнозни показатели), когато се прави оценка на присъщия рисков профил на дадена банка, положението ѝ спрямо сходни институции, както и уязвимостта ѝ спрямо редица външни фактори. За повечето категории при

оценката се прави разлика между равнище на риска и контрол на риска. Впоследствие тези аспекти се съчетават, за да се предостави оценка на определена категория, а оценките на отделните категории след това се включват в цялостна оценка.

4.4 ПРОЦЕС ПО НАДЗОРЕН ПРЕГЛЕД И ОЦЕНКА НА ЕНМ

Вторият елемент от методологичната разработка обхваща оценка на капитала в процеса по надзорен преглед и оценка (ПНПО), съответното количествено определяне на ликвидния буфер, ролята на стрес тестването, както и надзорните мерки и комуникацията.

Количественото определяне в ПНПО за капитала и ликвидността гладко интегрира цялата налична релевантна информация. Такъв подход е едно цяло, където оценката на риска и анализът на ВПОКА/ВПОАЛ взаимно се захранват, за да се направи последователна оценка на рисковия профил на банките.

Целта на интегрирания подход е четирите перспективи (т.е. оценка на риска, количествено определяне на капитала и ликвидността в ПНПО, стрес тестове в низходящ ред и определение на планове за извършване на надзорни проверки) да станат съгласувани части от надзорната стратегия на ЕНМ, избягвайки празноти, дублиране или припокриване на задачите или оценките, като по-скоро всички дейности се слоят в един работен процес. Също така е необходима такава съгласуваност между СНЕ, като всеки от тях ще отговаря за текущия надзор на значими институции и ще бъде отговорен за четирите елемента.

Интегрираният подход се основава на СОР с презумпцията, че за всички релевантни категории риск той ще предоставя показател за уязвимостта на поднадзорната институция. Тази оценка на общата рисковост на дейностите на банката преди отчитане на капиталовата и ликвидната позиция е важна за преценката на нивото на капитализация и ликвидност, като надзорникът следва да очаква при по-високи нива на риск да бъдат осигурени по-големи собствени средства.

4.5 НАДЗОРНИ ПРОЦЕСИ И ПРОЦЕДУРИ И ИЗСЛЕДВАНИЯ НА КОНКРЕТНИ СЛУЧАИ

Надзорните процеси и процедури са представени подробно в Надзорното ръководство. По-долу са посочени засегнатите въпроси.

- **Сътрудничество в рамките на ЕНМ:** ролята и отговорностите на СНЕ за текущия надзор на значимите институции; надзорните процедури на

консолидирано и индивидуално ниво (т.е. на ниво дружество майка и на индивидуално/подконсолидирано ниво по отношение на компонентите на групите, установени в държави от еврозоната, различни от дружеството майка); процедури за изпълнение на изискванията за сътрудничество в държави членки, чиято парична единица не е еврото, където е установено тясно сътрудничество между ЕЦБ и НКО.

- **Роли, отговорности и процедури за вземане на решения в рамките на ЕНМ:** правната среда; етапите на процеса на вземане на решения (включително бързи процедури за вземане на решения); езиковият режим на ЕНМ, ръководещ комуникацията между ЕЦБ и НКО на участващите държави членки.
- **Подробни процеси и процедури на ЕНМ:** за надзора над значими и по-малко значими институции, като се следва типичният жизнен цикъл на институцията; прилагането на надзор в държавите членки, встъпили в тясно сътрудничество, като се гарантира изпълнението на надзорните планове за кредитни институции съгласно стандартите на ЕЦБ, с качество на надзора, счтено за адекватно.

За да се прецизира Надзорното ръководство и да се тества методологията и конструкцията на СНЕ, бяха извършени изследвания на конкретни случаи с цел да се направи оценка на въздействието на алтернативи на политиката върху действителното прилагане. За различните аспекти на методологията тези изследвания на конкретни случаи бяха приложени към една и съща група от финансови институции.

4.6 ПОДХОД НА ЕНМ СПРЯМО ПРОВЕРКИТЕ НА МЯСТО

Надзорното ръководство също така описва подхода спрямо проверките на място. Освен дефинирането на проверките на място и обяснението на техните цели, Надзорното ръководство подробно описва видовете и обхвата на проверките на място, както и тяхната организация, използвани техники и характерен жизнен цикъл.

4.7 ЕЗИКОВА ПОЛИТИКА

Правната рамка за езиковия режим на ЕНМ преди всичко се определя от Регламент № 1 на Съвета от 1958 г., определящ езиците, които се използват от институциите на ЕС. Има 15 официални езика в еврозоната и 24 официални езика на ЕС в 28-те държави членки на ЕС.

За комуникацията между ЕЦБ и поднадзорните лица по правило поднадзорните лица могат да се обърнат към ЕЦБ на всеки от официалните езици на ЕС, като ЕЦБ ще отговори на същия език. Решенията, адресирани към поднадзорни лица или други лица (напр. членове на съвети, квалифицирани притежатели на дялове), ще се приемат от ЕЦБ на английски език и на официалния език на държавата членка, в която е главното управление или местожителството на адресата. Ако се вземе решение въз основа на заявление на поднадзорно лице, решението се приема на английски език и на езика, използван в заявлението. ЕЦБ обаче очаква редица кредитни институции, особено по-големите, да приемат да използват английски език за комуникация между тях и ЕЦБ. Когато правен акт на ЕЦБ е приет на английски език и който и да е друг официален език на ЕС, всички версии са еднакво автентични. За комуникацията между ЕЦБ и НКО по правило се използва английски език.

4.8 ПРЕХОДЕН ПЕРИОД

Функциите и задачите, които се изпълняват през преходния период, са посочени в специален календар, който се актуализира всеки месец. По-подробен генерален план описва и редовно проследява напредъка при всички дейности, инициативи и усилия за координация, свързани с подготовката за ЕНМ. Всички заинтересовани функционални звена допринасят и се отчитат съгласно този генерален план.

Освен това специална глава от Надзорното ръководство описва как ще функционира ЕНМ в периода между влизането в сила на Регламента за ЕНМ и датата, на която ЕНМ изцяло поема надзорните задачи, както и обхвата на задачите, които трябва да се изпълнят през този период.

5 ЦЯЛОСТНА ОЦЕНКА НА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

ЕЦБ и участващите НКО извършват цялостна оценка в съответствие с Регламента за ЕНМ. По-специално, ЕЦБ ръководи извършването на оценката, определя подробно нейните параметри и стратегия, наблюдава изпълнението в тясно сътрудничество с НКО, непрекъснато провежда мерки за осигуряване на качеството, събира и консолидира резултатите и финализира и оповестява цялостната оценка. За изпълнението на тази координаторска роля на ЕЦБ съдейства международната консултантска фирма Oliver Wyman, специализирана в анализи в банковия сектор. НКО извършват оценката на национално равнище въз основа на централно разработени изисквания към данните и

методология, като по този начин се използват ефективно експертните знания и опит на място. На НКО също така помагат независими одитори или консултанти. За да се осигури последователност при извършването на оценката във всички държави и за всички банки, са определени мерки за осигуряване на качеството.

ЕЦБ очаква да публикува резултатите от цялостната оценка, преди да поеме новите си задължения по надзора през ноември 2014 г.

5.1 ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ЦЯЛОСТНАТА ОЦЕНКА

Цялостната оценка има три цели:

- първо, да се засили прозрачността, т.е. да се подобри качеството на наличната информация за състоянието на банките;
- второ, когато е необходимо, да се коригират балансите, като се определят и приложат необходимите коригиращи действия;
- трето, произтичащо от първите две – да се засили доверието в банковия сектор.

Информация за общия подход към цялостната оценка е налична на уебсайта на ЕЦБ⁷.

Оценката обхваща 128 кредитни институции в 18 държави членки с дял около 85 % от банковите активи в еврозоната. Това са банките, които могат разумно да бъдат смятани за значими в съответствие с Регламента за ЕНМ. Все пак е възможно пълният и окончателен списък на значимите банки, който ще бъде съставен по-късно през 2014 г., след като се получат актуалните статистически данни, да се окаже по-кратък (вж. също раздел 7.1).

5.2 ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ЦЯЛОСТНАТА ОЦЕНКА

ЕЦБ ще осигури стриктно провеждане на цялостната оценка и обхващане на основните източници на риск. Оценката се състои от два основни, взаимно допълващи се стълба, подчинени на централизирана структура в ЕЦБ.

- Първо, **преглед на качеството на активите**, в който ЕЦБ ще разгледа качеството на активите на банките и ще подобри прозрачността на техните експозиции. Той ще бъде обширен и всеобхватен, като ще включва кредитни и пазарни експозиции, балансови и задбалансови позиции, експозиции в държавата членка и извън нея. Ще бъдат обхванати всички класове активи, включително необслужваните заеми, реструктурираните заеми и експозициите към държавен дълг. Резултатите от прегледа ще се основават на капиталов праг от 8 % базов

---

⁷ <http://www.ecb.europa.eu>

собствен капитал от първи ред, като се използва дефиницията от 2014 г. в пакета ДКИ IV.

- Второ, **стрес тест**, който ще бъде осъществен в тясно сътрудничество с Европейския банков орган (ЕБО). ЕЦБ и ЕБО неотдавна оповестиха допълнителни подробности по стрес теста, методологията и съответните прагове на капиталова адекватност (8 % и 5,5 % базов собствен капитал от първи ред съответно за базисния сценарий и неблагоприятния сценарий). Тъй като стрес тестът за банките, които са обект на цялостна оценка, ще включва капиталови изисквания, които е възможно да произтичат от прегледа на качеството на активите, крайният резултат ще бъде по-трудно постижим.

Освен това, в зависимост от наличните данни, надзорната оценка на риска може да подпомогне цялостната оценка, като подложи на проверка за последователност резултатите по двата основни стълба. Тя би била насочена към основните рискове пред банките, включително ликвиден риск, свързан с ливъриджа риск и свързан с финансирането риск. Би представлявала количествен и качествен анализ въз основа на ретроспективна и прогнозна информация, който има за цел да оцени присъщия рисков профил на банката, положението ѝ спрямо сходни институции и уязвимостта ѝ спрямо редица външни фактори.

5.3 ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЦЯЛОСТНАТА ОЦЕНКА

За да се постигнат целите на цялостната оценка, тя трябва да бъде организирана централно, като се осигури стриктност и последователност във всички участващи държави членки. Цялостната оценка е организирана по такъв начин, че да се осигури последователното прилагане на стабилна методология, ефективно управление и подходящо експедитивен процес на вземане на решения.

Централната структура за управление и извършване на цялостната оценка се състои от три различни нива, допълнени от съответни местни национални структури във всяка от 18-те участващи държави членки.

Цялостната оценка се ръководи от Управителен комитет за цялостната оценка, който е подчинен на Надзорния съвет.⁸ Управителният комитет за цялостната оценка се председателства от председателя на Надзорния съвет и заместник-председателя на ЕЦБ и

---

⁸ До официалното формиране на Надзорния съвет Управителният комитет за цялостната оценка беше подчинен на Групата на високо равнище по въпросите на надзора.

се състои от четирима представители на ЕЦБ и представители на високо равнище на осем НКО.

В неговата цялост проектът се ръководи от г-н Юка Весала, който е същевременно генерален директор на генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“. Като ръководител на проекта за цялостната оценка г-н Весала контролира техническата подготвителна работа на две технически структури – Централния офис за управление на проекта и Екипа за стрес тестове при цялостната оценка, като осигурява връзка между техническата работа и Управителния комитет за цялостната оценка, както и тясно сътрудничество с ЕБО и с държавите извън ЕНМ, участващи в цялостната оценка.

Централният офис за управление на проекта отговаря за изпълнението на мерките за осигуряване на качество, като дефинира методологични стандарти и предоставя насоки по същество на НКО, за да гарантира съпоставимост и съгласуваност. Той е съставен от служители на ЕЦБ (подпомагани от външни консултанти) и поддържа връзка с местните национални структури и наблюдава работата им, за да осигури правилно изпълнение. Сформирани са екипи по държави, състоящи се от служители на ЕЦБ, които да осигуряват качеството на място в държавите, да предоставят техническа помощ и да гарантират последователното осъществяване на цялостната оценка на национално равнище.

Екипът за стрес тестове при цялостната оценка включва още един допълнителен представител на ЕЦБ, двама представители на ЕБО и двама представители на НКО. Задачата на този екип е да осигурява тясно сътрудничество с ЕБО, както и необходимите връзки между оценката на балансите и стрес теста.

6 ОРГАНИЗАЦИЯ НА НАДЗОРНАТА ФУНКЦИЯ В ЕЦБ

За изпълнението на своята нова надзорна функция ЕЦБ създава четири нови генерални дирекции и секретариат, като се предвижда общият брой на работните места в тях, приравнен към работни места на пълен работен ден, да бъде около 770:

- генерални дирекции „Микропруденциален надзор I“ и „Микропруденциален надзор II“ ще отговарят за **прекия текущ надзор над значимите банки**;
- генерална дирекция „Микропруденциален надзор III“ ще отговаря за **непреки надзор** над по-малко значимите банки;

- генерална дирекция „Микропруденциален надзор IV“ ще отговаря за **хоризонтални** и специализирани услуги и ще подпомага останалите генерални дирекции при изпълнението на техните функции.
- Специален секретариат ще обслужва Надзорния съвет и съответните подструктури.

Набирането на служители за ЕНМ следва съществуващите в ЕЦБ правила и процедури, които гарантират, че служителите на изпълнителни и ръководни позиции като цяло се подбират чрез конкурс, провеждан от комисии за подбор. Процедурата е организирана в низходящ ред, т.е. най-напред беше публикувана обявата за поста на председател на Надзорния съвет, веднага след нея в края на септември 2013 г. бяха публикувани обявите за висшите ръководни позиции, а голямата част от средните ръководни позиции бяха обявени в началото на декември 2013 г. Целта на този подход е избраните на висши ръководни позиции да могат да участват в комисиите за подбор за средните ръководни позиции, а заелите ги на свой ред да участват в комисиите за подбор на служители на изпълнителни длъжности.

Осъщественият до момента напредък е както следва: В средата на декември 2013 г. бе назначен председателят на Надзорния съвет, за да може да участва пълноценно в окончателните решения по назначенията на четиримата генерални директори в началото на януари 2014 г. Очаква се решенията относно шестимата заместник-генерални директори да бъдат взети през февруари 2014 г. В ход е набирането на служители за голяма част от средните ръководни позиции (около 100 на брой), а до края на 2013 г. бяха обявени кампаниите за повечето експертни позиции. Очаква се всички останали свободни места (около 20 средни ръководни позиции и 280 експертни, всички в генерални дирекции „Микропруденциален надзор III“ и „Микропруденциален надзор IV“) да бъдат обявени до края на февруари 2014 г. Приоритет бе даден на наемането на служители за генерални дирекции „Микропруденциален надзор I“ и „Микропруденциален надзор II“ с оглед на сформиранието на СНЕ и провеждането на цялостната оценка.

Служителите на четирите нови генерални дирекции и новият секретариат временно ще се помещават в сграда под наем близо до сградата „Юротауър“. Когато ЕЦБ се пренесе в новата си сграда, която в момента се строи във франкфуртския квартал Остенд, надзорното звено ще се премести в сградата „Юротауър“. Новата сграда на ЕЦБ е проектирана по времето, когато още не са били предвидени надзорните задачи, и не разполага с достатъчно пространство за надзорното звено.

В допълнение към новите позиции в рамките на сегашната структура се създават редица звена, които да обслужват това разширяване в обхвата и задачите. Очаква се броят на

приравнените към пълен работен ден постоянни работни места да бъде около 200. Нови отдели са сформирани в генерална дирекция „Правни услуги“, генерална дирекция „Статистика“ и генерална дирекция „Финансова стабилност“ (преименувана на генерална дирекция „Макропруденциална политика и финансова стабилност“, за да намерят отражение новите ѝ функции съгласно Регламента за ЕНМ). Освен това нови секции са създадени в генерална дирекция „Човешки ресурси, бюджет и организационна структура“ и в генерална дирекция „Администрация“.

Съгласно Регламента за ЕНМ Управителният съвет на ЕЦБ ще приеме и публикува *Кодекс за поведение на служителите и ръководството на ЕЦБ, участващи в банковия надзор*. Понастоящем ЕЦБ разглежда проект за такъв кодекс за поведение и своевременно ще представи предложение на Надзорния съвет и органите на ЕЦБ за вземане на решения.

7 ПОДГОТОВКА ЗА ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ДЕЙНОСТИ

7.1 КАРТА НА БАНКОВАТА СИСТЕМА В ЕВРОЗОНАТА

Както бе посочено в раздел 2.1, на работно направление 1 (РН1) бе възложено да създаде карта на банковата система в еврозоната, т.е. да състави каталог на всички поднадзорни лица, попадащи в обхвата на ЕНМ – включително тяхната вътрешна структура и състава на всички банкови групи в еврозоната.

РН1 събра няколко набора от данни като основа за анализи и доклади, които да послужат при обсъждането на политиките по различни аспекти, релевантни за класифицирането на поднадзорните лица като значими или по-малко значими. Събраните данни и анализите са съсредоточени върху лицата, потенциално попадащи в обхвата на ЕНМ. Подходът при събирането на данните за тези лица е разработен по такъв начин, че да позволява да се оцени тяхната значимост според определените в Регламента за ЕНМ критерии. Методологичните подробности по оценката и определянето на значимите банки ще бъдат изложени в специален раздел на Рамковия регламент за ЕНМ. Наред с критерия за размер структурата и съставът на поднадзорните групи са особено важни, когато се определя значимостта на дадена институция, като се има предвид, че съответните критерии се оценяват на най-високото ниво на консолидация.

Наборът от данни, създаден от РН1, служи за основа на избора на ЕЦБ кои институции да бъдат подложени на цялостна оценка (вж. раздел 5.1) и ще представлява основата за

първоначалния списък на значимите институции, който трябва да бъде съставен преди ЕНМ да поеме пълноценно задачите по надзора.

7.2 РАМКА ЗА ДОКЛАДВАНЕ НА НАДЗОРНИТЕ ДАННИ

Друго работно направление (РН4) е създадено с цел да:

- направи преглед на наличността на съпоставима информация на равнище еврозона;
- започне разработването на рамката на ЕНМ за надзорна отчетност.

Тази дейност включва прилагането на образците на ЕБО за финансово отчитане (FINREP) и общо отчитане (COREP).

Макар че при различните юрисдикции се наблюдават известни различия в съпоставимостта, очаква се, че приемането от ЕБО на технически стандарти за изпълнение (ITS) допълнително ще повиши равнището на съпоставимост. За подготвителната фаза обаче беше решено, че необходимата за надзорни цели информация не бива да бъде ограничавана от изискване за съвършена съпоставимост.

Формата на бъдещата рамка за надзорна отчетност се определя от данните, които са необходими за функционирането на централизирана система за оценка на риска. Съответно променливите, включени в рамката за отчетност, са категоризирани според различните рискови профили на банките, а системата се разглежда като гъвкава, като се има предвид, че напредъкът в методологиите за оценка на различни рискови профили ще продължи да влияе върху формата на образците за данни.

Преди приемането на Регламента за ЕНМ бяха проведени два кръга набиране на данни, като в никой от тях не се искаха данни пряко от банките. Вместо това те бяха събрани от НКО, които използват съществуващите национални отчетни схеми. Беше събрано сравнително голямо количество информация, която допринесе за прецизиране на формата на централизираната система за оценка на риска.

След приемането на Регламента за ЕНМ ЕЦБ и НКО се споразумяха по конкретните данни, които ще бъдат събирани и които включват информация, релевантна за централизираните системи за оценка на риска и съобразена с рисковите профили (напр. ликвиден и лихвен риск). Данните, които не са налични при НКО, са изискани пряко от банките. Предоставени са подробни насоки и са осигурени звена за съдействие и документи с често задавани въпроси – за НКО в ЕЦБ, а за банките – на национално

равнище. При набирането на данни се полага максимално усилие исканията да се координират ефективно и да се избягва дублирането.

За да поеме задачите си по надзора, ЕЦБ се нуждае от навременно осигуряване на набори от статистически данни. Ето защо тя работи по усъвършенстването на релевантните набори от данни, които ще обслужват специфичните нужди на ЕНМ.

Успоредно с това тя подготвя системата, необходима за получаването на надзорните банкови данни и метаданни в ЕЦБ, тяхното съхраняване, обработка (включително проверки за достоверност и последователност), защитата на поверителността им и тяхното разпространение. Тази система за данни ще се състои от две основни части:

1. данни въз основа на техническите стандарти за изпълнение по отношение на надзорното отчитане, публикувани от ЕБО през юли 2013 г.;
2. други редовни надзорни данни, които не са хармонизирани от ЕБО.

Очаква се системата от данни да бъде въведена поетапно, като първият етап е предвидено да приключи до юли 2014 г. Тя ще бъде свързана с базата данни „Регистър на институциите и филиалите“ (RIAD), която се очаква да съдържа институционална информация и основни бизнес данни за банките и състава на банковите групи (т.е. референтни данни). Системата също така ще може да съдържа както индивидуални, така и консолидирани (групови) данни за банките.

7.3 РАМКА ЗА НАДЗОРНИТЕ ТАКСИ

Съгласно Регламента за ЕНМ ЕЦБ налага годишна такса за надзор на кредитните институции, установени в участващите държави членки, и на клоновете, установени в участваща държава членка, на кредитна институция, установена в неучастваща държава членка. Тези такси следва да покриват, без да надхвърлят, разходите на ЕЦБ във връзка с нейните надзорни задачи. Таксите се определят на най-високото равнище на консолидация в участващите държави членки и се основават на обективни критерии, свързани със значимостта и профила на риска, включително рисковото претеглените активи, на съответната кредитна институция.

Засега работата в тази област е съсредоточена върху:

- **поставяне на начало на разработването на механизъм за изчисляване на надзорните такси** – през 2013 г. ЕЦБ проучи различните системи от такси и подходите, прилагани в Европа и в други държави, особено в САЩ, за да идентифицира най-добрите практики;

- **изработване на проект за регламент на ЕЦБ относно таксите** – този регламент ще съдържа параметрите и критериите, според които ще се определя размерът на годишната надзорна такса (включително подробностите по методологиите), както и процедурата на фактуриране.

Следващите стъпки ще бъдат да се финализират предложенията за методология на ЕЦБ за надзорните такси и да се представи за публична консултация проект за регламент на ЕЦБ относно надзорните такси. (Засега това е предвидено за първото полугодие на 2014 г.)

7.4 ИТ ИНФРАСТРУКТУРА

Разработването на нови бизнес процеси и операции за ЕНМ се поддържа от четири ИТ работни направления:

- **Общи ИТ услуги:** Разположени са нови работни места във временните помещения за служителите, които работят по ЕНМ. До края на есента на 2014 г. ще последват още 1100 нови работни места. НКО ще се свързват с ЕНМ приложенията посредством CoreNet – сегашната мрежова инфраструктура, използвана от НЦБ (с изключение на НКО в Германия и Латвия, където е възможно да се наложи друго решение). Разглеждат се възможности за размяне на подписани и криптирани съобщения с НКО извън ЕСЦБ.
- **Сътрудничество, работни процеси и управление на информацията:** Въвежда се обществено достъпна телефонна линия за въпроси, свързани с ЕНМ (вж. раздел 7.6). Започва разработването на проект за ИТ работни процеси (e-Contact).
- **Планиране на ресурсите:** Бизнес изискванията и потенциалните решения за бюджета на ЕНМ, организационната структура и промените, свързани с отчитането, са определени съвместно с представителите на структурните звена и са в процес на разглеждане. Що се отнася до изчисляването на разходите, фактурирането, събирането на плащания и равняването (вж. раздел 7.3) ЕЦБ е определила като възможни решения SAP модулите „Събиране и отпускане на средства в публичния сектор“ и „Управление на данъците и приходите“. В ход е разработването на прототип, който своевременно ще бъде подложен на оценка от представителите на структурните звена.
- **Събиране на данни, управление на качеството на данните и анализи:** Започна проектът за Система за надзорни банкови данни (СНБД). Приключи оперативният и технически анализ. През декември започна работа по прототип, който да улесни

събирането и оценката на надзорните досиета на ранен етап (т.е. през първото тримесечие на 2014 г.) съгласно новите стандарти за данни (ITS и XBRL). Анализирани и разрешени са бизнес изискванията за съставяне на карта и представяне на значимите банки в системата RIAD. Освен това се проведе семинари с потребители от ЕСЦБ, за да се съберат и подложат на оценка бизнес изискванията към системата за оценка на риска. За да се улесни вземането на решенията и комуникацията по въпроси, свързани с ЕНМ, Комитетът за информационни технологии на Евросистемата/ЕСЦБ също започна да провежда заседания в състав ЕНМ.

7.5 УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Създавайки синергични връзки, като същевременно зачита изцяло функционалното разделение между мандата на ЕЦБ по паричната политика и нейната нова надзорна функция, ЕЦБ реши да продължи да използва и да адаптира съществуващите си политики, практики и инструменти за управление на информацията⁹ (напр. системата DARWIN за управление на документи и архиви) за целите на ЕНМ, тъй като те доказано изпълняват успешно сходни изисквания в други конфигурации (напр. ЕЦБ, ЕССР, комитетите на ЕСЦБ).

През последните няколко месеца ЕЦБ въведе сигурен достъп до DARWIN за НКО и подготви работни места за работата по подготвителния етап, органите на ЕНМ за вземане на решения, цялостната оценка и заседанията на комитетите на ЕСЦБ в състав ЕНМ. Всяко работно място включва сигурен портал с лесен достъп до информация и усъвършенствани функции за извеждане на данни и сътрудничество.

Освен това ЕЦБ работи върху бъдещи решения за управление на информацията, насочени към обслужване на надзорния процес. Целта е да се осигурят работни места, където надзорниците от ЕЦБ и всички НКО могат лесно да обменят информация по пруденциалния надзор и проверките на кредитните институции, в съответствие с най-високите стандарти за информационна сигурност. Проектът включва свързване на съвместните надзорни екипи посредством потребителски интерфейс, осигуряващ индивидуална точка за достъп до информационната среда на ЕНМ, както и предоставяне на аналитичен и отчетен инструментариум, който СНЕ да използват в изчерпателната

---

⁹ Всяка информация, независимо от носителя и формата, свързана с политиките, задачите, дейностите или решенията на ЕЦБ (включително задачите и дейностите, осъществявани в съответствие с разпоредбите на Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ), създадена или съхранявана от ЕЦБ.

оценка на риска в поднадзорните институции и на съответния размер на капитала и ликвидността.

7.6 КОМУНИКАЦИИ

В генерална дирекция „Комуникации и езикови услуги“ в ЕЦБ е създаден специален екип, който да координира външните комуникации за ЕНМ. ЕНМ ще се възползва от съществуващите синергии в генералната дирекция. За надзора ще има специални говорители, както и служители, които да координират преводите, протокола и информационните услуги, преводите и редакцията на английски език, вътрешните комуникации, запитванията от граждани, мултимедиите и проследяването на публикации в медиите. Основните комуникационни политики се разработват с участието на Комитета за комуникации на ЕСЦБ/Евросистемата (ЕССО) в специално установен нов формат, включващ също и старши експерти по комуникациите от компетентните органи.

Основният комуникационен инструмент за ЕНМ ще бъде уебсайтът. В деня, в който Европейският парламент гласува Регламента за ЕНМ, на уебсайта на ЕЦБ се появи нов раздел – „Банков надзор“. Този временен раздел постепенно се разширява и обогатява с информация, свързана с ЕНМ.

Успоредно с това се разработва специален нов уебсайт за ЕНМ, който трябва да стане достъпен през ноември 2014 г., когато ЕНМ започне да функционира пълноценно. В момента се събират и подлагат на оценка основните комуникационни изисквания за ЕНМ – в допълнение към вече обхванатите в Междуйнституционалното споразумение между Европейския парламент и ЕЦБ аспекти. Те ще определят съдържанието и структурата на новия уебсайт.

Макар че трябва да има ясно функционално разделяне на мандата на ЕЦБ по паричната политика и нейната нова надзорна функция, информацията за ЕНМ ще бъде налична както на основния уебсайт на ЕЦБ, така и на отделния уебсайт на ЕНМ.

Очаква се, че новите надзорни задачи на ЕЦБ ще предизвикат съществено нарастване на броя на запитванията от граждани по свързани с тези задачи въпроси. Въз основа на резултатите от проучване на управлението на запитвания от обществеността в контекста на надзора и на резултатите от проучване на осъществимостта ЕЦБ възнамерява да увеличи капацитета на своята служба за обществени запитвания.

8 ОТЧЕТНОСТ

Рамката за отчетност е от решаващо значение за прозрачността, легитимността и независимостта на надзорните решения, позволявайки същевременно на ЕНМ да изпълнява ефективно и ефикасно надзорните си задължения. Регламентът за ЕНМ определя съществена и солидна рамка на отчетността.

ЕЦБ ще се отчита за прилагането на Регламента за ЕНМ пред Европейския парламент и пред Съвета на ЕС и/или, според случая, пред Еврогрупата в присъствието на представители на участващите държави членки извън еврозоната. За тази цел Регламентът за ЕНМ предвижда различни канали на отчетност, като докладването е не само пред тези две институции, но също и пред Европейската комисия и националните парламенти. Регламентът за ЕНМ също така установява ясни процедури за назначаване на председател и заместник-председател на Надзорния съвет.

8.1 ОТЧИТАНЕ ПРЕД ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА НА ЕС

На 12 септември 2013 г. Европейският парламент и ЕЦБ подписаха декларация, с която двете институции се ангажираха официално да сключат **Междуинституционално споразумение** по практическите условия и ред за упражняването на демократичната отчетност и надзора при изпълнението на задачите, възложени на ЕЦБ в рамките на ЕНМ. С други думи, документът изяснява как ще бъдат приложени на практика съответните разпоредби за отчетност в Регламента за ЕНМ. По този повод председателите на Европейския парламент и на ЕЦБ също така заявиха намерението си за бърз напредък в процедурата за избор и назначаване на председател на Надзорния съвет.

Регламентът за ЕНМ влезе в сила на 3 ноември 2013 г., а Междуинституционалното споразумение – на 7 ноември 2013 г. Макар това да не е изрично предвидено в Регламента за ЕНМ, Съветът на ЕС също сключи с ЕЦБ **Меморандум за разбирателство**, изясняващ подробно разпоредбите на Регламента за ЕНМ относно сътрудничеството между двете институции във връзка с ЕНМ. Меморандумът за разбирателство влезе в сила на 12 декември 2013 г.

Важен канал на отчетността са редовните изслушвания и специалните случаи на обмен на мнения на председателя на Надзорния съвет с Комисията по икономически и парични въпроси (ECON) в Европейския парламент и с Еврогрупата. Публикуването на настоящия тримесечен доклад за ЕНМ ще бъде придружено от първо изслушване в ECON, насрочено за 4 февруари 2014 г. Междуинституционалното споразумение също така определя параметрите на сътрудничеството на ЕНМ при парламентарни разследвания и

поверителни устни обсъждания с председателя на Надзорния съвет, за които се прилагат подходящи мерки за защита на конфиденциалността – от всички участници се изисква да подпишат споразумения за поверителност. След приключване на процеса на ликвидация на кредитна институция ECON получава протокол от заседанията на Надзорния съвет, както и неповерителната информация. Правните актове на ЕЦБ, свързани с надзорните задачи, които подлежат на публична консултация, се предоставят предварително на Европейския парламент.

Що се отнася до другите конкретни канали за отчетност и докладване, през преходния период тримесечните доклади ще се представят на Европейския парламент, Съвета на ЕС и Европейската комисия, а годишният доклад – на Европейския парламент, Съвета на ЕС, Европейската комисия и Еврогрупата. Годишният доклад също така ще се изпраща на националните парламенти на участващите държави членки, които могат да задават въпроси и да изказват мнения. Основното съдържание на тримесечните и годишните доклади вече е очертано в общи линии в Междуинституционалното споразумение и Меморандума за разбирателство.

В съответствие с водещата роля, отредена в Регламента за ЕНМ на председателя на Надзорния съвет по отношение на изпълнението на задължението за отчетност, той представя годишния доклад пред ECON и Еврогрупата в присъствието на представители на участващите държави извън еврозоната. Очаква се първият годишен доклад да бъде публикуван до края на 2014 г. В съответствие с Междуинституционалното споразумение той ще бъде публикуван на уебсайта на ЕЦБ. Членовете на Европейския парламент и членовете на Съвета на ЕС ще могат да отправят устни и писмени въпроси към председателя на Надзорния съвет. Писмените въпроси и отговорите ще бъдат публикувани на уебсайтовете на Европейския парламент и на ЕЦБ. Широката общественост също ще има възможност да коментира и да задава въпроси по тези и други свързани с ЕНМ теми. Те ще бъдат обобщени в материал за често задавани въпроси (вж. също раздел 7.6).

Някои от релевантните разпоредби на Регламента за ЕНМ вече са изпълнени към момента на представянето на този първи тримесечен доклад за ЕНМ. Това се отнася най-вече до започнатата процедура за избор и назначаване на председател на Надзорния съвет. Поради много доброто сътрудничество между Европейския парламент, Съвета на ЕС и ЕЦБ стъпките, предвидени в Регламента за ЕНМ и изложени подробно в Междуинституционалното споразумение и Меморандума за разбирателство, бяха предприети с нагласа за спешност и доведоха до назначаването на председател - г-жа Даниел Нуи - от Съвета на ЕС на 16 декември 2013 г. След като на 22 януари 2014 г.

Управителния съвет направи предложение за назначаването на г-жа Забине Лаутеншлегер за заместник-председател на Надзорния съвет, на 3 февруари 2014 г. г-жа Лаутеншлегер ще се яви пред Комисията по икономически и парични въпроси (ECON) на Европейския парламент на публично изслушване за одобряване и гласуване на кандидатурата ѝ за заместник-председател. Стъпките в откритата процедура за избор, довела до предложението за председател от страна на Управителния съвет, включваха представяне на Европейския парламент и на Съвета на ЕС на проекта за обява за позицията и на списъка на подобрите подходящи кандидати. ECON проведе публично изслушване за одобряване и гласуване и на кандидатурата за председател.

Преди назначаването на председател на Надзорния съвет членовете на Европейския парламент изпращаха въпроси по подготовката за ЕНМ до председателя на ЕЦБ. Тези въпроси получиха отговори, които бяха публикувани на уебсайтовете на Европейския парламент и на ЕЦБ. Освен това председателят на Надзорния съвет отговори на по-нататъшните въпроси след назначението си на 16 декември 2013 г. В съответствие с Междуйнституционалното споразумение, на 4 февруари 2014 г., преди да бъде обявена публичната консултация на 7 февруари, Европейският парламент получи проекта за Рамков регламент, който е един от основните елементи в подготовката за ЕНМ.

9 СЛЕДВАЩИ СЪПКИ И БЪДЕЩИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Едно от основните предизвикателства, с което трябваше да се справи ЕЦБ, беше безпрецедентното естество и обхват на новите задачи. Освен това сроковете за въвеждане на ЕНМ са много кратки – всъщност много по-кратки от времето, с което разполагаше ЕЦБ при въвеждането на единната парична политика.

Друга трудност са промените в графика. Датата, на която ЕЦБ трябва да поеме новите си надзорни задачи, постепенно се измести от март до ноември 2014 г., което означава непрекъснато коригиране на всички графици (което влияе върху процесите на вземане на решения, надзорния календар, логистичната подготовка, набирането на служители и сформирването на СНЕ).

До следващия тримесечен доклад, насрочен за май 2014 г., ЕЦБ трябва да се справи по-конкретно със следните три предизвикателства:

- Във връзка с набирането на голямата част от служителите за ЕНМ и съставянето на СНЕ, отговарящи за текущия надзор на около 130 значими банки, ЕЦБ трябва

да създаде условия за ползотворно сътрудничество между служителите в „централата“ и служителите на НКО. Доброто управление е от решаващо значение за ЕНМ, тъй като висококвалифицирани хора работят за постигането на една цел, но е възможно те да бъдат служители на различни институции и да се намират в различни градове.

- За Надзорния съвет е от особено значение от самото начало да функционира по максимално ефикасен начин. През периода докато ЕЦБ поеме задачите си трябва да бъдат приети редица основополагащи решения – не само такива, които ще определят цялостния начин на функциониране на ЕНМ, но и осигуряващи по-нататъшното развитие и калибриране на надзорната методология и методологията за оценка на риска, приложими навсякъде в ЕНМ и необходими, за да може ЕЦБ да започне да взема решения за капитала и ликвидността още през 2014 г. Същото се отнася за цялостната оценка, повече подробности за която бяха оповестени неотдавна.
- Както е описано в този първи тримесечен доклад, ЕЦБ ще се стреми да поддържа законните очаквания за отчетност и прозрачност, следващи от Междуйнституционалното споразумение и Меморандума за разбирателство. ЕЦБ се ангажира изцяло да изпълнява задълженията си в съответствие с тези споразумения.